

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 3 ja 5 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesta työvoimapalvelusta annettua lakia niin, että yrittäjien tai sellaiseksi aikovien olisi mahdollista osallistua yhteishankintana toteutettavaan työvoimapolitiittiseen aikuis-koulutukseen. Myös henkilöstövuokrausyrityksen palveluksessa olevien työntekijöiden mahdollisuuksia osallistua yhteishankinta-koulutukseen parannettaisiin.

Henkilöstövuokrausyrityksen palveluksessa oleville työntekijöille tai tällaisen yrityk-

sen palvelukseen tuleville voitaisiin hankkia työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta siten, että koulutuksen rahoittamiseen osallistuisi työnantajan asemesta käyttäjäyritys. Yrittäjiksi aikovien osalta koulutuskustannuksista osan maksaisi toimeksiantaja tai yritysoidet luovuttava yritys.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ke-väällä 2008.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Yhteishankintaa pidetään työelämälähtöisyytensä ja keskimäärin varsin hyvien työllistymistulostensa johdosta hyvänä työvoimakoulutuksen toimintamallina. Tästä syystä sen käyttöä pyritään edistämään ja laajentamaan. Toimintatavan nähdään soveltuvan hyvin erilaisiin työmarkkinatilanteisiin; toisaalta uuden työvoiman rekrytointiin, toisaalta taas olemassa olevan työvoiman ammattitaidon kehittämiseen ja työpaikkojen säilyttämiseen tai jopa elinkeinotoiminnan murrostilanteisiin ja muutosturvan toimintamallin yhteyteen.

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) 6 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan työvoimaviranomainen hankkii koulutuksen valtion varoin. Luvun 3 §:n mukaan jos tarkoituksena on hankkia koulutusta määrätyn yrityksen tai muun yhteisön tarpeisiin sen palveluksessa oleville tai palvelukseen tuleville työntekijöille, koulutushankinta voidaan suorittaa myös siten, että asianomainen

työnantaja osallistuu koulutuksen rahoittamiseen yhdessä työvoimaviranomaisen kanssa.

Säännös rajaa yhteishankinnan käytön vain niihin tilanteisiin, joissa koulutukseen osallistuvan ja työnantajan välillä on työsopimussuhde tai sellainen on tarkoitus solmia. Kaikissa tilanteissa työnantajat eivät ole valmiita palkkaamaan henkilöitä työsopimussuhteeseen, vaan haluavat käyttää vuokratyövoimaa. Soveltuvaa vuokratyövoimaa ei kuitenkaan ole kaikilla aloilla ja alueilla riittävästi saatavilla.

Vuokratyöntekijät ovat monessa suhteessa vakinaisia työntekijöitä epäedullisemmassa asemassa. Heidän mahdollisuutensa osallistua työpaikalla järjestettävään koulutukseen ovat huonommat kuin vakinaisten työntekijöiden. Mainitun säännöksen sanamuodosta johtuen vuokratyöntekijät eivät tähän asti ole voineet osallistua käyttäjäyrityksen osittain rahoittamaan työvoimapolitiittiseen koulutukseen yhdessä sen muiden työntekijöiden kanssa. Siksi säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että koulutuksen rahoittamiseen voisi osallistua työnantajan asemesta myös

käyttäjyryitys, jonka työssä vuokratyöntekijä on tai jonka työhön hän on tulossa.

Etenkin pienissä ja keskisuurissa yrityksissä, joissa yrittäjä itsekkin usein osallistuu tuotannolliseen työhön, voi myös yrittäjällä olla tarvetta ja halua osallistua samaan koulutusohjelmaan työntekijöidensä kanssa. Koska lainsäädäntö nimenomaan kohdentaa koulutuksen hankintamahdollisuuden vain työntekijäasemassa oleville henkilöille, koulutukseen eivät voi osallistua hankinnan osapuolina olevat yrittäjät. Halutessaan he voivat kuitenkin hankkia itselleen koulutuspaikan samassa ohjelmassa erillissopimuksella koulutuksen tuottajan kanssa. Tämä koetaan luonnollisesti hankalaksi ja turhaa lisäbyrokratiaa aiheuttavaksi. Siksi julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 3 §:ää ehdotetaan muutettavaksi niin, että myös yrittäjät voisivat osallistua koulutukseen yhdessä työntekijöiden kanssa ilman erillissopimuksia.

Eräät yritystahot ovat olleet halukkaita osallistumaan työvoimakoulutuksen hankintakustannuksiin tilanteissa, joissa koulutuksen tavoitteena ei olisi työsopimussuhteen solmiminen vaan alihankinta-, muun toimeksiantosuhteen tai esim. franchising-sopimuksen solmiminen. Myös tällöin yhteistyön esteenä on ollut jo edellä todettu lainsäädännön vaatimus palkkatyösuhteesta koulutuksen jälkeen. Yhteishankintakoulutuksena ei siis ole voitu kouluttaa itsenäisiksi yrittäjiksi ryhtyviä henkilöitä. Tämä rajoitus ehdotetaan nyt poistettavaksi lain 6 luvun 3 §:n 2 momenttiin otettavalla säännöksellä. Jatkossa myös yrittäjäksi aikovalle voitaisiin hankkia työvoimakoulutusta yhteishankintana edellyttäen, että kyse on palkansaajaan rinnastettavasta tai franchising yrittäjästä. Koulutuksen rahoittamiseen voisi osallistua toimeksiantaja tai yritysoikeudet luovuttava yritys yhdessä työvoimaviranomaisen kanssa.

Yrittäjäksi aikovan osalta yhteishankintakoulutuksen rajoituksena siis olisi, että suunniteltu yritystoiminta on pienimuotoista tai että kyse on franchising yrittäjyydestä. Tarkoituksena ei ole kuitenkaan valtion varoin osallistua koulutuksen hankintaan, jos tarkoituksena on verkostomarkkinoinnin aloittaminen.

Palkansaajaan rinnastettavasta yrittäjästä säädetään työttömyysturvalain 2 luvun 5 §:n 5 momentissa. Palkansaajaan rinnastettavana yrittäjänä pidetään yrittäjää, joka itse osallistuu työsuoritukseen ja on pysyvässä toimeksiantosuhteessa pääsääntöisesti yhteen toimeksiantajaan, jonka johdon ja valvonnan alainen hän on. Lisäksi edellytetään, ettei hänellä ole palveluksessaan enempää kuin yksi ulkopuolinen työntekijä kerrallaan.

Franchising –käsitteestä ei ole lainsäädännössä määritelmää. Vakiintuneessa kielenkäytössä käsitteellä tarkoitetaan kahden itsenäisen yrityksen, franchisingantajan ja –ottajan välistä, sopimukseen perustuvaa pitkäaikaista yhteistyötä, jossa franchisingantaja antaa franchisingottajalle oikeuden käyttää tietyllä alueella kehittämäänsä tavaramerkkiä, liikemerkkiä, valmistus-, markkinointi- ja palvelumenetelmää sovittua maksua vastaan. Usein sopimukseen sisältyy franchisingantajan järjestämää koulutusta, markkinointia ja muuta tukea toiminnalle. Franchisingtoiminnalle on tunnusomaista, että liiketoimintamalli on tarkkaan määritelty eikä franchisingottajalla ole mahdollisuuksia siitä poiketa.

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 5 §:ssä säädetään hankintasopimuksen tekemisestä. Pykälän 1 ja 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi ehdotetuista muutoksista johtuvat tekniset muutokset. Koulutuksen rahoittamiseen osallistuva yritys tai muu yhteisö voi valtuuttaa asiamiehen toimimaan puolestaan ja neuvottelemaan yhteishankintasopimuksesta koulutuksen tuottajan ja työvoimaviranomaisen kanssa sekä allekirjoittamaan sopimuksen puolestaan.

2 Esityksen vaikutukset

Muutoksella ei ole vaikutusta valtiontalouteen, koska koulutushankinnat toteutetaan valtion talousarviossa olevan määrärahan puitteissa kohdentamalla koulutushankintoja uudelleen.

Ehdotettu muutos parantaa vuokratyöntekijöiden asemaa ja mahdollisuuksia osallistua yhteishankintana toteutettavaan työvoimapolitiittiseen koulutukseen. Muutoksen arvioidaan lisäävän yhdessä yritysten kanssa toteutettavaa työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta, koska etenkin pienten ja keskisuurten työn-

antajien mahdollisuudet osallistua koulutushankintaan paranevat aiempaa joustavampien menettelyjen ansiosta. Yhteishankintana toteutettavien koulutusten arvioidaan lisääntyvän merkittävästi ja opiskelijamäärän arvioidaan nousevan yli tuhannella henkilöllä. Lisäksi lainmuutokset edistävät uusien pienten yritysten syntyä.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Esityksestä on kuultu keskeisiä

työmarkkina- ja yrittäjäjärjestöjä sekä keskeisiä ministeriöitä.

Lakiehdotus on tarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston tarkastustoimistossa.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan keväällä 2008.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 3 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapalvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 6 luvun 3 § ja 5 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

6 luku

Ammatillisen kehittymisen palvelut

3 §

Koulutuksen yhteishankinta

Jos tarkoituksena on hankkia koulutusta määrätyn yrityksen tai muun yhteisön tarpeisiin sen palveluksessa oleville tai sen palvelukseen tuleville työntekijöille taikka vuokratyöntekijöille, koulutushankinta voidaan 1 §:n 2 momentista poiketen suorittaa myös siten, että työnantaja tai käyttäjäyritys osallistuu koulutuksen rahoittamiseen yhdessä työvoimaviranomaisen kanssa (*koulutuksen yhteishankinta*). Yhteishankintana toteutettavaan koulutukseen voi osallistua myös työttömyysturvalain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettu yrittäjä.

Yhteishankintana toteutettavaa koulutusta voidaan hankkia myös yrittäjäksi aikovalle, jonka tarkoituksena on toimia työttömyysturvalain 2 luvun 5 §:n 5 momentissa tarkoitettuna palkansaajaan rinnastettavana yrittäjänä tai harjoittaa yritystoimintaa hankkimalla yrittäjyys oikeudet toiselta yritykseltä. Tällöin

koulutuksen rahoittamiseen voi osallistua yhdessä työvoimaviranomaisen kanssa toimeksiantaja tai yrittäjyys oikeudet luovuttava yritys.

5 §

Koulutuksen hankintasopimus

Koulutuksen hankkimisesta sovitaan työvoimaviranomaisen ja koulutuspalvelujen tuottajan välisellä kirjallisella sopimuksella. Jos koulutus hankitaan yhteishankintana, sopijapuolena on myös koulutuksen rahoittamiseen osallistuva yritys tai muu yhteisö.

Hankintasopimuksessa sovitaan koulutuksen tavoitteista, sisällöstä, kestosta ja ajoituksesta, koulutukseen osallistuvista opiskelijoista, koulutuksen hinnasta sekä muista tarpeellisista koulutuksen toteuttamiseen ja järjestämiseen liittyvistä seikoista. Sopimukseen on kirjattava opiskelijan oikeusaseman perusteet. Yhteishankintana toteutettavan koulutuksen osalta on lisäksi määriteltävä koulutuksen rahoittamiseen osallistuvan yrityksen tai muun yhteisön rahoitusosuus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
20 . lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Helsingissä 7 päivänä maaliskuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Työministeri *Tarja Cronberg*

Laki**julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 3 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapalvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 6 luvun 3 § ja 5 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

6 luku

6 luku

Ammatillisen kehittymisen palvelut**Ammatillisen kehittymisen palvelut**

3 §

3 §

*Koulutuksen yhteishankinta**Koulutuksen yhteishankinta*

Jos tarkoituksena on hankkia koulutusta määrätyn yrityksen tai muun yhteisön tarpeisiin sen palveluksessa oleville tai sen palvelukseen tuleville työntekijöille, koulutushankinta voidaan 1 §:n 2 momentista poiketen suorittaa myös siten, että asianomainen työnantaja osallistuu koulutuksen rahoittamiseen yhdessä työvoimaviranomaisen kanssa (*koulutuksen yhteishankinta*).

Jos tarkoituksena on hankkia koulutusta määrätyn yrityksen tai muun yhteisön tarpeisiin sen palveluksessa oleville tai sen palvelukseen tuleville työntekijöille *taikka vuokratyöntekijöille*, koulutushankinta voidaan 1 §:n 2 momentista poiketen suorittaa myös siten, että työnantaja *tai käyttäjäyritys* osallistuu koulutuksen rahoittamiseen yhdessä työvoimaviranomaisen kanssa (*koulutuksen yhteishankinta*). *Yhteishankintana toteutettavaan koulutukseen voi osallistua myös työttömyysturvain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettu yrittäjä.*

Yhteishankintana toteutettavaa koulutusta voidaan hankkia myös yrittäjäksi aikovalle, jonka tarkoituksena on toimia työttömyysturvain 2 luvun 5 §:n 5 momentissa tarkoitettuna palkansaajaan rinnastettavana yrittäjänä tai harjoittaa yritystoimintaa hankkimalla yrittäjyysoikeudet toiselta yritykseltä. Tällöin koulutuksen rahoittamiseen voi osallistua yhdessä työvoimaviranomaisen kanssa toimeksiantaja tai yrittäjyysoikeudet luovuttava yritys.

5 §

Koulutuksen hankintasopimus

Koulutuksen hankkimisesta sovitaan työvoimaviranomaisen ja koulutuspalvelujen tuottajan välisellä kirjallisella sopimuksella. Jos koulutus hankitaan yhteishankintana, sopijapuolena on myös asianomainen työnantaja.

Hankintasopimuksessa sovitaan koulutuksen tavoitteista, sisällöstä, kestosta ja ajoituksesta, koulutukseen osallistuvista opiskelijoista, koulutuksen hinnasta sekä muista tarpeellisista koulutuksen toteuttamiseen ja järjestämiseen liittyvistä seikoista. Sopimukseen on kirjattava opiskelijan oikeusaseman perusteet. Koulutuksen yhteishankintaa käytettäessä sopimuksessa on lisäksi määriteltävä työnantajan rahoitusosuus.

5 §

Koulutuksen hankintasopimus

Koulutuksen hankkimisesta sovitaan työvoimaviranomaisen ja koulutuspalvelujen tuottajan välisellä kirjallisella sopimuksella. Jos koulutus hankitaan yhteishankintana, sopijapuolena on myös *koulutuksen rahoittamiseen osallistuva yritys tai muu yhteisö*.

Hankintasopimuksessa sovitaan koulutuksen tavoitteista, sisällöstä, kestosta ja ajoituksesta, koulutukseen osallistuvista opiskelijoista, koulutuksen hinnasta sekä muista tarpeellisista koulutuksen toteuttamiseen ja järjestämiseen liittyvistä seikoista. Sopimukseen on kirjattava opiskelijan oikeusaseman perusteet. *Yhteishankintana toteutettavan koulutuksen osalta on lisäksi määriteltävä koulutuksen rahoittamiseen osallistuvan yrityksen tai muun yhteisön rahoitusosuus.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimenpiteisiin.
